

ОРЕСТУ ІЛЛЯРОВИЧУ МАТКОВСЬКОМУ – 85!

Професор Орест Матковський презентує колективну монографію "Мінерали Українських Карпат. Процеси мінералоутворення" під час VIII наукових читань імені академіка Євгена Лазаренка (вересень 2014 р.)

Professor Orest Matkovsky presents a collective monograph *Minerals of the Ukrainian Carpathians. Mineral Formation Processes during the 8th Academician Yevhen Lazarenko scientific readings* (September 2014)

Існують різні думки щодо визначення ювілейних дат, однак мало хто не погодиться, що після 80 — кожен рік ювілейний. Особливо, якщо це не просто прожиті роки, а час, позначений активною діяльністю на благо науки. Саме так зустрічає свій 85-річний ювілей Орест Іллярович Матковський, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка (ЛНУ), доктор геолого-мінералогічних наук, віце-президент Українського мінералогічного товариства. Якби існувала Книга рекордів для працівників науково-педагогічного профілю, то для професора О. Матковського точно знайшлося би там місце: понад 60 років трудового стажу! З них — 35 років — відповідальний редактор "Мінералогічного збірника", 25 років — завідувач кафедри міне-

ралогії, 16 років — декан геологічного факультету ЛНУ.

"Мінералогічний журнал" і раніше висвітлював на своїх сторінках головні віхи з біографії Ореста Матковського, його вагомий внесок у мінералогію, організаційно-педагогічну діяльність і оцінку їх державою. Остання така публікація була з нагоди його 80-річчя¹. Однак за наступні роки Орест Іллярович так плідно попрацював, що його п'ятирічного доробку іншому вистачило би для звіту за весь науковий стаж. З 2009 р. світ побачило понад 70 наукових праць, причому в більшості з них він є першим автором, тобто задум праці належить йому. Понад 30 статей написані ювіляром одноосібно. Різноманітна тематика цих статей — від мінералогії окремих видів ("Альмандинові гранати в геологічних утвореннях Українських Карпат" (2011), "Телур-бісмутова і бісмут-молібденова мінералізація у вулканітах Вигорлат-Гутинського пасма Закарпаття" (2013)) до загально-мінералогічних ("Сучасний стан і подальші завдання регіонально-мінералогічних досліджень в Україні" (2012)). Багато уваги приділяє О. Матковський екскурсам в історію мінералогічних досліджень в Україні ("Мінералогія у Львівському університеті" (2011), "Єдина в Україні кафедра мінералогії Львівського університету, її внесок у геологічну освіту та науку" (2014)) і вшануванню пам'яті видатних учених — від М. Ломоносова, В. Вернадського, М. Белова до Є. Лазаренка, З. Бартошинського, В. Калюжного та ін.

Окрім того, за цей час ним написано (разом з В. Павлишиним і Є. Сливко) підручник для вищої школи "Основи мінералогії України"

¹ Див. Мінерал. журн. — 2009. — 31, № 3. — С. 79—81.

(2010, 856 с.), що отримав високу оцінку на сторінках фахових видань. Це перший підручник з мінералогії, де мінерал розглянуто з позиції поширення його у породних комплексах регіонів України, з прив'язкою до геологічної будови. Як викладач геологічних дисциплін, автор численних праць українською мовою, професор О. Матковський неодноразово стикався з проблемою пошуку еквівалентів для російськомовних термінів, тому разом з колективом взявся за підготовку довідкового видання "Російсько-український геологічний словник" (2011, 704 с., укладачі Р. Вовченко, О. Матковський, Л. Бохорська, О. Полубічко). Це скоріше словник геологічних синонімів, бо для одного терміну російською мовою зібрані всі можливі терміни українською. Тираж довідково-інформаційного видання про геологічний факультет ЛНУ (2005) так швидко розійшовся серед випускників і шанувальників, що колектив авторів на чолі з О. Матковським підготував друге, доопрацьоване видання цієї книги: "Геологічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1945—2010)" (2010, співавтори і упорядники П. Білоніжка, М. Павлунь, Є. Сливко).

Професор О. Матковський не перестає пропагувати наукову спадщину свого вчителя і до його 100-річчя підготував літературно-

публіцистичне видання "Євген Лазаренко — видатна постать XX століття" (2012, співавтори П. Білоніжка, В. Павлишин). На виконання задуму Вчителя за ініціативи Ореста Ілляровича була започаткована серія книг "Мінерали Українських Карпат". Як відповідальний редактор і член авторського колективу серії він зробив усе можливе і неможливе, щоб усі п'ять книг цієї серії побачили світ. Дві з них зовсім "свіжі" — "Силікати" (2011) і "Процеси мінералоутворення" (2014). Саме Орест Матковський був одним із ініціаторів започаткування наукових читань імені академіка Євгена Лазаренка, тож чергові VIII читання відбулися у вересні 2014 р. за його активної організації.

Складно передбачити, чим здивує нас Орест Іллярович завтра. Але ми не сумніваємося, що ще будуть нові праці, нові монографії та нові конференції. Можливо, роки не додають йому фізичних сил, але й не знижують наукової й організаторської активності, не забирають молодечого запалу та ясності думки. Нам, молодшим, дуже важко встигати за Вами, Оресте Ілляровичу!

*О.М. ПОНОМАРЕНКО, Г.О. КУЛЬЧИЦЬКА,
Д.К. ВОЗНЯК, В.М. КВАСНИЦЯ,
Ю.А. ГАЛАБУРДА*

Надійшла 10.10.2014